

บทที่ 6

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้มีการปรับเปลี่ยนไปจากอดีตเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยใหม่ขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม เพื่อการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะไทยในอดีต และให้มีความเหมาะสมกับประเภทของอาคาร เช่น อาคารประเภทโรงแรมและสถานตากอากาศ ที่มีชาวต่างชาติได้มาพบเห็นมากที่สุด งานวิจัยครั้งนี้ ได้มีความพยายามมุ่งศึกษาลักษณะไทยสมัยใหม่ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคารประเภทโรงแรมและสถานตากอากาศ ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไป เพื่อนำไปเป็นแนวทางการออกแบบอาคารในอนาคตต่อไป สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ข้อสรุปผลที่ได้จากการวิจัย

1. ลักษณะไทยสมัยใหม่ของอาคารโรงแรมและสถานตากอากาศ ที่ได้จากอาคารตัวอย่างที่ศึกษา

จากการทดสอบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไป สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัดจากอาคารตัวอย่างที่ศึกษา มีการอ้างอิงรูปแบบสถาปัตยกรรมจากอาคารประเภทอื่นในอดีต ทั้งในลักษณะไทยเชิงรูปธรรมและลักษณะไทยเชิงนามธรรม ดังนี้

ก. ลักษณะไทยเชิงรูปธรรม

1. การจัดกลุ่มอาคาร

การออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ให้มีลักษณะการจัดกลุ่มอาคารที่มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัด ควรพิจารณาลักษณะการจัดกลุ่มอาคารแบบมีฐานเชื่อมไปใช้ในการออกแบบ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับลักษณะฐานของเรือนไทยในอดีต และลักษณะการจัดกลุ่มอาคารแบบมีทางเดินเชื่อมมีหลังคาคลุมตลอด มีความสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศร้อนชื้นมีฝนตกชุก และมีแสงแดดแรงในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความเห็นว่า ลักษณะการจัดกลุ่มอาคาร

แบบมีฐานเชื่อม มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังไม่เด่นชัด ส่วนลักษณะการจัดกลุ่มอาคารแบบมีทางเดินเชื่อม ไม่มีหลังคาคลุม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความเห็นว่า มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัดที่สุด

2. องค์ประกอบหลัก

องค์ประกอบหลักที่มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัด และควรพิจารณานำไปใช้ในการออกแบบอาคารโรงแรมและสถานตากอากาศ ได้แก่ หลังคาทรงจั่วมีปีกนก หลังคาทรงจั่ว และหลังคาทรงจั่วมนิลา(บตานอ) การลดชั้นและการซ้อนชั้นของหลังคาที่มีส่วนช่วยลดขนาดของหลังคาขนาดใหญ่ให้เล็กลงตามส่วนได้ การมียื่นชายคายาวที่มุมแดดมุมฝน วัสดุหลังคากระเบื้องดินเผาอย่างในอดีต สีสวดมุงหลังคาที่มีสีน้ำตาลและสีแดง ลักษณะเสาถอบแบบกลม ความเอียงลาดมากของหลังคา และพื้นที่ว่างเชื่อมภายนอกแบบชาน และระเบียง(พาไล) อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความเห็นว่า วัสดุหลังคากระเบื้องดินเผา ความเอียงลาดมากของหลังคา ระเบียง(พาไล) มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังไม่เด่นชัด ส่วนหลังคาทรงจัตุรมุข วัสดุหลังคาเป็นเหล็กไม้สัก ความเอียงลาดน้อยของหลังคา และพื้นที่ว่างเชื่อมภายนอกแบบลานโล่ง กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความเห็นว่า มีลักษณะไทยสมัยใหม่เด่นชัดที่สุด

3. องค์ประกอบรอง

องค์ประกอบรองที่มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัด และควรพิจารณานำไปใช้ในการออกแบบอาคารโรงแรมและสถานตากอากาศ ได้แก่ ผนังไม้ตีแนวนอน ผนังฉาบปูนทาสี และผนังไม้ตีแนวนอนผสมแนวตั้ง การเจาะช่องแบบบานเปิดและบานเฟี้ยม มีสัดส่วนและการจัดช่องเปิดแบบกระจกปิดตายแคบสูง หน้าต่างกระจกแบบแคบสูง รวาระเบียงแบบลูกกรงแนวตั้ง และแบบลูกกรงแนวตั้งและแนวนอน มีลายพื้นแบบลายดอกบัวและลายขอมุม และมีวัสดุพื้นเป็นกระเบื้องดินเผาและไม้กระดาน อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นว่า ผนังไม้ตีแนวนอน สัดส่วนและการจัดช่องเปิดแบบกระจกปิดตายแคบสูง รวาระเบียงแบบลูกกรงแนวตั้ง มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังไม่เด่นชัด ส่วนผนังไม้ตีแนวนอนผสมแนวตั้ง การเจาะช่องแบบบานเปิด สัดส่วนและการจัดช่องเปิดแบบหน้าต่าง สออบเอียงมีบัวรอบวงกบ และลูกกรงระเบียงแบบเลียนแบบลายฉลุไม้ มีความคิดเห็นว่า มีลักษณะไทยสมัยใหม่เด่นชัดที่สุด

4. องค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบย่อยที่มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัด และควรพิจารณานำไปใช้ในการออกแบบอาคารโรงแรมและสถานตากอากาศ ได้แก่ กาแลแบบไม่มีลวดลาย ลายหน้าจั่วแบบ

บานเกล็ดไม้และแบบใบปรีอ และการมีค้ำยัน อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นว่า กาแลไม้มีลวดลาย และการไม่มีค้ำยัน มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังไม่เด่นชัด ส่วนกาแลมีลวดลาย และการไม่มีค้ำยัน กลุ่มบุคคลทั่วไปมีลักษณะไทยสมัยใหม่เด่นชัดที่สุด

5. การจัดภูมิทัศน์

การจัดภูมิทัศน์ที่มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัด และควรพิจารณานำไปใช้ประกอบในการออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับอาคาร โดยการออกแบบให้มีเสาอาคารจุ่มลงไปใต้น้ำ หรือให้น้ำอยู่ชิดกับอาคาร มีการสร้างบรรยากาศแบบไทย ๆ โดยมีสระบัวอยู่บริเวณอาคาร หรืออยู่ตามทางเดินเชื่อมระหว่างอาคาร มีศาลาอยู่กลางน้ำและศาลาอยู่ริมน้ำ มีสะพานที่มีหลังคาคลุมเชื่อมระหว่างอาคาร มีการปลูกต้นไม้อยู่กลางลานโล่งและปลูกต้นไม้อยู่ใกล้อาคาร อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นว่า เสาอาคารที่จุ่มใต้น้ำ และการปลูกต้นไม้อยู่กลางลานโล่ง มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังไม่เด่นชัด

ข. ลักษณะไทยเชิงนามธรรม

1. ความเบาและลอยตัว

การออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ให้เกิดความรู้สึกที่มีความเบาและลอยตัว ควรพิจารณาออกแบบโดยการนำลักษณะการลดชั้นและการซ้อนชั้นของหลังคา การมีชายคาที่ยื่นยาว การใช้เสาลอยแบบศาลา และออกแบบให้มีน้ำอยู่ชิดอาคาร อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นว่า ความรู้สึกเบาและลอยตัวที่เกิดจากการลดชั้นของหลังคา มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังไม่เด่นชัด

2. ความโปร่งโล่ง

การออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่มีความโปร่งโล่ง ควรพิจารณาออกแบบอาคารให้มีการจัดที่ว่างแบบมีนอชาน มีการใช้เสาลอยแบบศาลา และมีการจัดกลุ่มอาคารแบบมีที่ว่างโล่ง ทั้งนี้ ความโปร่งโล่งที่เกิดขึ้นมีลักษณะการไหลเวียนของอากาศที่ต่อเนื่องกันตลอด จึงสร้างบรรยากาศที่เกิดความรู้สึกโปร่งโล่งได้

3. ความร่วมมือ

การออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่มีความร่วมมือ ควรพิจารณาออกแบบอาคารให้มีต้นไม้ปลูกอยู่บริเวณลานโล่ง การต้นไม้ปลูกปกคลุมอาคาร และการต้นไม้ปลูกใกล้อาคาร

2. แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคารโรงแรมและสถานตากอากาศ

ผลสรุปความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ลักษณะไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ แบ่งตามประเด็นหลัก ๆ ได้ดังนี้

ก. การนำลักษณะไทยไปใช้ในการออกแบบอาคารโรงแรมและสถานตากอากาศ

การนำลักษณะไทยไปใช้ในการออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ควรพิจารณานำเรื่องลักษณะไทยเชิงนามธรรมไปใช้ในการออกแบบอาคาร เพื่อให้เกิดความรู้สึกมีบรรยากาศแบบไทย ๆ เช่น ความโปร่งโล่ง เบา และความร่วมมือ ที่มีการไหลเวียนของอากาศที่มีความต่อเนื่องกันตลอด และการนำลักษณะไทยเชิงรูปธรรมที่มีลักษณะเด่นมาใช้ในการออกแบบอาคาร เช่น การนำองค์ประกอบของหลังคา และเสาถอบมาใช้ ฯลฯ เพื่อให้มีการรับรู้ลักษณะไทยที่มีความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และแนวทางการพัฒนาในการนำลักษณะไทยของแต่ละภาคหรือท้องถิ่นมาใช้ เพื่อเป็นการเน้นเอกลักษณ์ของภูมิภาค เพื่อให้มีการสืบสานทางศิลปวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมของแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในอาคารสูงที่มีขนาดใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการออกแบบอาคารให้มี ลักษณะไทยสมัยใหม่ เนื่องจากในอดีตยังไม่เคยปรากฏอาคารที่มีความสูงมาก่อน ดังนั้น แนวทางในเรื่องการออกแบบโดยให้มีลักษณะไทยเฉพาะจุด เช่น การมีซุ้มหลังคาทางเข้าอาคารแบบไทย ๆ ก็สามารถนำมาพิจารณาใช้ในการออกแบบอาคารได้

ข. ประโยชน์ใช้สอยใหม่

แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยใหม่ ควรมีการออกแบบอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยใหม่ ผสมผสานกับลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมไทยในอดีต เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม ที่ตอบสนองพฤติกรรมการใช้สอย และวิถีการดำเนินชีวิตที่ได้เปลี่ยนแปลงไป พร้อมเอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่สำหรับอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ

ค. สภาพแวดล้อม และสภาพภูมิอากาศ

การออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ ควรมีการคำนึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย โดยการออกแบบอาคารให้มีชายคาที่ยื่นยาวและค้ำแดคค้ำฝน มีส่วนเสริมสร้างอาคารให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ และการออกแบบอาคารโดยการใช้วัสดุสมัยใหม่ผสมผสานกับวัสดุธรรมชาติ เพื่อให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เข้ากับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ การใช้วัสดุสมัยใหม่ เช่น กระจกเหล็ก stainless ฯลฯ

ง. วัสดุ และเทคโนโลยีการก่อสร้าง

แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่เกี่ยวกับวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง โดยการนำลักษณะไทยในอดีตมาผสมผสานกับวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้างในปัจจุบัน เพื่อทำเป็นองค์ประกอบลักษณะไทยสมัยใหม่ เช่น การใช้กระจกทำลูกฟักที่หน้าจั่ว ฯลฯ ในขณะที่เดียวกันแนวทางการออกแบบที่ใช้วัสดุ และเทคโนโลยีการประหยัดพลังงานในยุคโลกาภิวัตน์ ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ได้มีการตื่นตัวในการออกแบบอาคารให้มีการประหยัดพลังงาน ส่วนแนวทางการออกแบบที่ใช้วัสดุและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้มีลักษณะใหม่ โดยไม่อิงรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยในอดีต เป็นแนวทางที่ยังไม่เด่นชัดนัก อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้ก็สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการออกแบบอาคารร่วมกันได้

จ. การสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรม

แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับการสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรม สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ เพื่อให้มีการสืบสานในทางวัฒนธรรม เป็นแนวทางที่มีความเด่นชัดมาก ส่วนแนวทางการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ แม้ว่าจะมีความจำเป็นในการเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่าย ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ควรมีการพิจารณาใช้ในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม และแนวทางการสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคารประเภทโรงแรมและสถานตากอากาศ ควรมีการคำนึงถึงในเรื่องฐานานุรูปและฐานานุศักดิ์ เช่น การไม่นำรูปแบบของวัดและวังมาใช้กับอาคาร

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทพาณิชยกรรม: โรงแรมและสถานตากอากาศ ซึ่งได้ทำการคัดเลือกอาคารตัวอย่างที่กระจายอยู่ทั่วไป ตามภูมิภาคของประเทศไทย เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ ซึ่งเป็นการศึกษาในลักษณะวงกว้าง ดังนั้นในงานวิจัยต่อ ๆ ไป จึงควรมีการวิจัยในลักษณะเจาะลึกถึงลักษณะไทยสมัยใหม่ ดังนี้

1. เนื่องจากอาคารประเภทพาณิชยกรรม โรงแรมและสถานตากอากาศ เป็นอาคารสาธารณะที่มีประโยชน์ใช้สอยใหม่ และยังไม่เคยปรากฏรูปแบบทางสถาปัตยกรรมจากในอดีต ซึ่งมีข้อจำกัดที่จะศึกษาถึงลักษณะไทยสมัยใหม่ของประเภทอาคารดังกล่าว จึงควรมีการศึกษาถึงงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของแต่ละภาค เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น
2. การออกแบบอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ที่ควรคำนึงถึงฐานานุรูป และฐานานุศักดิ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับประเภทอาคาร
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในลักษณะรูปแบบเดิม และในลักษณะรูปแบบใหม่ของอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ ที่เป็นอาคารสาธารณะที่มีประโยชน์ใช้สอยใหม่ ซึ่งมีความจำเป็นต้องอ้างอิงลักษณะไทยจากงานสถาปัตยกรรมประเภทอื่นในอดีต ผสมผสานกับวัสดุ เทคโนโลยีการก่อสร้างในปัจจุบัน
4. จากการศึกษา พบว่า แนวโน้มในการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับอาคาร โรงแรมและสถานตากอากาศ จะขึ้นอยู่กับวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้างสมัยใหม่ จึงเป็นที่น่าศึกษาว่า ลักษณะไทยสมัยใหม่ที่มีการนำวัสดุและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการออกแบบอาคาร จะมีรูปแบบเป็นอย่างไร
5. จากการศึกษาทำให้ทราบว่า อาคารประเภทโรงแรมและสถานตากอากาศมีทั้งที่เป็นอาคารขนาดเล็กและเป็นอาคารขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอาคารขนาดใหญ่ที่เป็นอาคารสูงจะมีผลต่อรูปแบบลักษณะไทยสมัยใหม่ จึงเป็นที่น่าศึกษาอีกว่า ลักษณะไทยสมัยใหม่ในอาคารสูงควรมีรูปแบบลักษณะไทยสมัยใหม่เป็นอย่างไร